
Kraśnik-Piaski, st. 2, gm. loco, woj. lubelskie, AZP 84-78/2

Informator Archeologiczny : badania 33, 113-114

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- osada z okresu wpływów rzymskich
- skarb z okresu wczesnego średniowiecza

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od czerwca do grudnia, przez mgr mgr Bogusława Roczkalskiego, Piotra Włodarczaka (autor sprawozdania) i Marcina Śliwińskiego (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego-Krakowski Zespół do Badań Autostrad). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Przebadano w sumie powierzchnię 165 arów.

W pierwszym etapie przeprowadzono rozpoznanie terenu małymi wykopami sondażowymi. Po odkryciu śladów archeologicznych rozpoczęto badania szerokopłaszczyznowe. W efekcie przebadano dużą część osady z późnego okresu wpływów rzymskich. Zdecydowaną większość obiektów stanowiły płytkie jamy prostokątne lub owalne, z wypełniskami charakterystycznymi dla palenisk. Odkryto również typowe prostokątne obiekty półziemiankowe. Szczególnym znaleziskiem był dobrze zachowany piec garncarski, zlokalizowany na południowo-wschodnim skraju osady. Składał się on z jamy przypiecowej oraz zbudowanej w oparciu o konstrukcję kamienną, przedzielonej przegrodą komory piecowej. Od południa oraz zachodu osadę otaczał regularny rów o szerokości 1,5-2 metrów – prawdopodobnie datowany również na okres wpływów rzymskich.

W północnej części stanowiska, w spągu warstwy humusu odkryto skarb przedmiotów żelaznych, datowanych na okres wczesnego średniowiecza. Natomiast w centralnej części stanowiska znaleziono sprzączkę ze złotym okuciem, datowaną na okres wędrówek ludów.

Nie znaleziono innych materiałów korespondujących z tymi okresami archeologicznymi.

W różnych miejscach stanowiska natrafiono na zabytki kamienne, datowane na epokę kamienia. Szereg form krzemiennych łączy się z kompleksem ahrensbusko-mazowszańskim. Kamienna motyka, fallus kamienny oraz część zabytków krzemiennych datowana jest na środkowe fazy neolitu (kultury kręgu lendzielsko-pułgarskiego). Pojedyncze narzędzia wiórowe pochodzą natomiast z późnego neolitu i związane są z kulturą ceramiki promienistej. Znaleziska z epoki kamienia znalezione zostały w warstwie humusu lub na wtórnym złożu (w obiektach późnego okresu wpływów rzymskich).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Via Archaeologica”.

Badania nie będą kontynuowane.

Kraków-Kurdwanów, st. 10, gm. Kraków-Podgórze, woj. małopolskie, AZP 103-56/52 – patrz: paleolit

Kraków-Kurdwanów, st. 11, gm. Kraków-Podgórze, woj. małopolskie, AZP 103-56/53 – patrz: paleolit

Kraków-Kurdwanów, st. 12, gm. Kraków-Podgórze, woj. małopolskie, AZP 104-56/9 – patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu.

KRAŚNIK-PIASKI, st. 2, gm. *loco*, woj. lubelskie, AZP 84-78/2

- cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, faza B2–C1

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone, w terminie od 3 września do 5 listopada, przez mgr. Zbigniewa Wichrowskiego (autor sprawozdania, Muzeum Regionalne w Kraśniku). Finansowane przez WKZ w Lublinie. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 3,8 ara.

Ustalono zasięg cmentarzyska w kierunku północno-wschodnim i wschodnim oraz północno-zachodnim. Wyeksplorowano 28 grobów ciałałpalnych (wszystkie jamowe, bezpopielnicowe) oraz 1 prawdopodobnie dołek posłupowy. Większość jam miała brunatne lub brunatno-szare wypełnisko z niewielką ilością węgla drzewnych, 2 wystąpiły w postaci zwartego skupiska kości bez zarysu jamy, 10 miało intensywne czarne wypełnisko przesyczone węglem drzewnym. Jamy miały zarysy z reguły koliste lub owalne, przeciętne wymiary około 50-60 cm i zróżnicowaną głębokość (od 10 do 60 cm). Większość grobów jest zniszczona w stropowych partiach przez orkę. Wyposażenie przeważnie w postaci kilkunastu lub kilkudziesięciu fragmentów ceramiki z 2-4 naczyń, w tym większość ze śladami przepalenia w ogniu, niektóre zdeformowane, pojedynczych przedmiotów metalowych, szklanych (paciorki) lub ceramicznych (prześliki). Do wyróżniających się należy grób 60 zawierający 2 przepalone zapinki z brązu A 43, stopione paciorki szklane i przedmioty żelazne: okucie zamka z kluczem i okucia skrzyneczki, szydło, sprzączkę do pasa oraz kilkadziesiąt fragmentów ceramiki z conajmniej 3 naczyń.

Z zapinek wystąpiły oprócz A 43, także A 92-93, A 128, fragmenty zapinek trąbkowatych IV serii, zapinka typu Brzeście, A 38-39, zapinka kolankowata z brązu zbliżona do typów 132-136, czy fragment brązowej fibuli VI grupy Almgrena zbliżonej do typu 161. Pozwala to datować cmentarzysko w ramach faz B2 (może B2b)- C1a lub początek C1b okresu wpływów rzymskich.

W sumie na cmentarzysku zbadano 82 groby, w tym 2 groby popielnicowe. Do przebadania pozostał północno-zachodni skraj obiektu oraz część południowa, zniwelowana po zakończeniu eksploracji piasku.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Regionalnym w Kraśniku.

Wyniki badań zostaną opublikowane w: „Kultura Przeworska”, Wydawnictwa Katedry Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

ŁĄCZANY, st. 3 gm. Wierzbica, woj. mazowieckie, AZP 77-68/1

- cmentarzysko kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich

Stanowisko zlokalizowane w roku 1968 przez mgr O. Lipińską. Badania ratownicze rozpoczęto po wstrzymaniu prac przy wodociągu realizowanym pod nadzorem archeologicznym w roku 1998.

W dwóch wykopach o powierzchni łącznie 0,5 ara znaleziono 11 grobów ciałałpalnych popielnicowych. Wyposażenie stanowiły: pocięte miecze, umbra, groty, ostrogi i nożyczki.

We wrześniu 1999 badania kontynuowało Muzeum Regionalne w Iłży pod kierownictwem mgr. Witolda Bujakowskiego. Przebadano powierzchnię 2,5 ara lokalizując na niej 56 grobów ciałałpalnych w znacznej większości popielnicowych kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich. Cmentarzysko charakteryzuje się występowaniem niezwykle bogatego wyposażenia w grobach. W około 80% to ostrogi, groty włóczni, umbra, miecze. Na uwagę zasługuje tzw. grób książęcy z zawartością m.in. złotego wisiora i srebrnej zapinki.

Należy kontynuować prace i określić zasięg stanowiska.

Łukowisko, st. V, gm. Międzyrzec Podlaski, woj. lubelskie, AZP 59-83/13 – patrz: wczesne średniowiecze

MASŁOMĘCZ, st. 15, gm. Hrubieszów, woj. lubelskie, AZP 88-94/80

- ślad osadnictwa ze starszej epoki kamienia
- cmentarzysko biritualne grupy masłomęckiej, kultura wielbarska (okres wpływów rzymskich)